

LÆREPLAN

MED AFSÆT I DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Dagtilbuddets navn: BØRNEHUSET HIMMELSKIBET

Udfærdiget (måned og år): Juni 2021

INDHOLD

Indhold

LÆREPLAN	1
INDHOLD	2
INDLEDNING	4
Himmelskibet	4
HIMMELSKIBETS VISION OG STRATEGIER	5
Det er Himmelskibets vision at:.....	5
Gentofte kommunes strategi "sammen om Gentofte" kobling til Himmelskibet	6
PÆDAGOGISK GRUNDLAG.....	6
ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN MED FOKUS PÅ KERNEOPGAVEN OG ORGANISERING AF LÆRINGSMILJØER.....	7
Kerneopgaven.....	7
Organisering af læringsmiljøer	7
Organisk organisering af læringsmiljøet	8
BØRNESYN OG BØRNEPERSPEKTIVER.....	9
BØRNS LEG	10
DET BREDE DANNELESSES- OG LÆRINGSSYN.....	11
Vi definerer vores læringsforståelse gennem følgende elementer:	11
BØRN I UDSATTE POSITIONER OG ALLE BØRNS DELTAGELSE I BØRNE-	12
FÆLLESSKABET	12
FORÆLDRESAMARBEJDE I ET BØRNEPERSPEKTIV	14
SAMMENHÆNGENDE OVERGANGE OG DET SIDSTE ÅR I BØRNEHAVEN.....	14
Sammenhængende overgang til skolen.	14
ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	17
ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	17
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling.....	17
Refleksion over sammenhæng til læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag	17
Arbejdet med Alsidig personlig udvikling fremadrettet	18
SOCIAL UDVIKLING.....	18
Pædagogiske mål for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling.....	18
Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø	18
Arbejdet med Social udvikling fremadrettet.....	19
KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB	19
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab	19
Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø	20
Arbejdet med Kultur, æstetik og fællesskab fremadrettet	21
KOMMUNIKATION OG SPROG	21

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog	21
Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø	21
Arbejdet med Kommunikation og sprog fremadrettet	22
KROP, SANSER OG BEVÆGELSE	22
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse	22
Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø	22
Arbejdet med Krop, sanser og bevægelse fremadrettet	23
NATUR, UDELIV OG SCIENCE.....	23
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science.....	24
Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø	24
Arbejdet med Natur, udeliv og science fremadrettet.....	25
ØVRIGE ELEMENTER.....	25
DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ	25
Himmelskibets Fysisk børnemiljø	25
Himmelskibets Psykisk børnemiljø	26
Himmelskibets Æstetisk børnemiljø	26
SAMSPIL OG RELATIONER.....	27
EVALUERING	27
INDDRAGELSE OG SAMARBEJDE MED FORÆLDREBESTYRELSEN	29
Inddragelse af lokalsamfundet – Guld i nabolaget	30
UDVIKLINGSPLANER.....	31
Udviklingsplan for sammengængende overgange fra vuggestue til basisgrupper. Fra basisgrupper til storbørnsgruppen.	31
Grundet Covid-19 situationen har det ikke været muligt at kunne dele erfaringer og refleksioner igennem praksisfortællinger på tværs af afdelingerne, da medarbejderne ikke har måtte krydse afdelinger grundet smittefare.....	31
Det vi er nysgerrige på og gerne vil have mere viden om er:	31
Udviklingsplan for evaluerende pædagogisk praksis	31
Det skal vi være nysgerrige på og gerne vil have mere viden om er:.....	31

INDLEDNING

Velkommen til Himmelskibets styrkede pædagogiske læreplan. Ved at læse denne håber vi, at I får et indtryk af hvem vi er og hvordan vi arbejder med alle børns trivsel, udvikling, læring og dannelse i Himmelskibet.

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. I den pædagogiske læreplan fremgår det, hvordan vi i Himmelskibet hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det fremgår i vores styrkede læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks temaer: 1. Alsidig personlig udvikling, 2. Social udvikling, 3. Kommunikation og sprog, 4. Krop, sanser og bevægelse, 5. Natur, udeliv og science, 6. Kultur, æstetik og fællesskab”

Den pædagogiske læreplan for det enkelte dagtilbud skal kort beskrive, hvordan de lovmæssige krav omsættes til den daglige pædagogiske praksis. Der skal udarbejdes en pædagogisk læreplan for børnegruppen i alderen 0 – 6 år og frem til skolestart.

Diverse perspektiver på Himmelskibets roller definerer vores proces for den skriftlige pædagogisk læreplan, som Himmelskibet skal udarbejde, med 6 læreplanstemaer og 9 pædagogiske grundværdier, skaber fælles rammer for vores professionelle målsætning og pædagogiske grundværdier og hverdags praksis, som vi her vil beskrive yderligere.

Himmelskibet

Vores hus er et kommunalt integrerede børnehus med 48 vuggestuebørn, 84 børnehavebørn og 32 ansatte. Vi er et hus med mange traditioner, værdier og erfaringer, som skaber grundlag for vores hverdag. Respekten for den enkelte er en grundlæggende værdi, der karakteriserer livet i Himmelskibet, hvor mangfoldighed, ligeværd og demokrati respekteres.

Vores faglighed står på vores faglige viden, vurderinger og erfaringer, som vi udvikler løbende gennem pædagogisk refleksion, praksisfortællinger og evaluering i grupper, stuer og i hele huset. I vores pædagogisk virke tager vi afsæt i at nærvær, fordybelse og relationen med hinanden er fundamentet for børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse.

Gennem organisk organisering og med tydelig pædagogisk intention tilrettelægger vi læringsmiljøer, som skaber et mulighedsrum for alle børn til at erfare, undersøge og forme egen læring. Organisk organisering er alle pædagogiske processer, som sker i de strukturelle rammer sat af pædagogiske personale, med fokus på børneperspektiver og børnenes medbestemmelse i disse processer.

Medbestemmelse og inddragelse er også væsentlige elementer for Himmelskibets medarbejdere, som løbende udvikler Himmelskibets vision og retninger for fremtiden. Inspireret af vores store, grønne

legeplads med mange forskellige muligheder, samt fælles erfaringer fra hverdagen, besluttede vi fælles i 2020, at vores nye faglige fokus på børnenes kropslige erfaringer og motorisk udfoldelse, skal være en del af de næste udviklingspotentialer for Himmelskibet.

Derfor har vi valgt at Himmelskibet skal Idræt certificeres og processen igangsættes efterår 2021. I samarbejdet med Via University College og gennem 1 ½ års uddannelse som vil foregå på personalemøder, pædagogiske dage og weekends, vil alle medarbejdere bliver undervist i, uddybe og videreudvikle sine faglige kompetencer og praksisviden til, at kunne arbejde med pædagogisk idræt, hvor krop og bevægelse sættes i centrum. Vi vil styrke vores faglighed i børnenes kropslige udvikling og oplevelser med udgangspunkt i viden om, at barnets sind, tanker, samspil og relationer ikke kan eksistere uden kroppen. Barnet lever, oplever, lærer og føler gennem kroppen, og dette sker i forskellige fællesskaber.

I Himmelskibet indgår alle børn i forskellige typer af fællesskaber, store og små, hvor de gennem samspil med andre, oplever forskellige ønsker, holdninger, relationer og perspektiver. på ting. Vi er en del af det lokale samfund og samarbejder med lokale samarbejdspartnere, som Dyssegård bibliotek, Dyssegårds kirken, Kulturskolerne, distriktsskolerne og andre dagtilbud.

HIMMELSKIBETS VISION OG STRATEGIER

Det er Himmelskibets vision at:

- Himmelskibet skal være stedet, hvor alle er velkommen og føler sig betydningsfulde for fællesskabet. Dette indbefatter børn, forældre, medarbejdere og samarbejdspartnere interne som eksterne.
- Himmelskibet skal være en velfungerende, udviklende og attraktiv arbejdsplads for såvel små som store med tilpas forstyrrende udfordringer der stimulerer, inspirerer og giver lyst til at lære.
- Himmelskibet skal være stedet, hvor forældre er glade for at aflevere deres børn hvor de oplever nærvær og glæde.
- Himmelskibet skal være et sted med høj autencitet og hvor ordentlighed er lig med gensidig respekt mellem barn/barn, barn/voksen, forældre, det pædagogiske personale og ledelsen. Det skaber tryghed og tillid.
- Himmelskibets forældre s aktive deltagere i fællesskabet, da det er en afgørende betydning for deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse i og udenfor Himmelskibet.

Gentofte Kommunes Børnevision, er et vigtigt pejlemærke for Himmelskibet og er en vigtig del af vores målsætning med det formål:

”At et hvert barn udvikler egen identitet i et miljø med tryghed og nærvær. Det enkelte barn oplever glæden ved at lære, indgå i fællesskaber og forandre verden omkring sig. Forældre og professionelle har de højeste ambitioner for udviklingen af barnets potentialer, og skaber de bedste betingelser for børnene. Nøgleordene er Levende nærvær, Legende læring og Lyttende samspil.”

Uddrag af Gentofte kommunes Børnevision

Gentofte kommunes strategi "sammen om Gentofte" kobling til Himmelskibet

Himmelskibet er også medspiller i videreudviklingen og implementeringen af Gentofte Kommunens fælles strategi "Sammen om Gentofte", hvor vi reflekterer og evaluerer vores praksis med afsæt i strategiens 3 "hjertesager":

- ♥ Nysgerrig med udsyn,
- ♥ Sammen med Borgerne
- ♥ Fælles om opgaven.

Vi afspejler dem bl.a. i vores faglige nysgerrighed om hvert enkelt barn, vores samarbejde og partnerskab med forældre og eksterne samarbejdspartnere og vores måde at løfte kerneopgaver med fokus på hinandens styrker, kompetencer og ressourcer.

Strategiens 3 hjerte værdier er:

- Vi er kompetente.
- Vi er ordentlige.
- Vi er rummelige.

Strategiens 3 værdier skaber et klart fælles udgangspunkt og retning for alle deltagere ud over børnene i Himmelskibets levede liv som er forældre, øvrige familiemedlemmer, medarbejdere og eksterne samarbejdspartnere

Som dagtilbud i Danmark følger Himmelskibet retningslinjer og opfylder krav defineret af Dagtilbudsloven. I Danmark går stort set alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave hver dag. Det giver Himmelskibet en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Vi ser også Himmelskibet, som en del af "Den store verden". Bl.a. definerer vi vores pædagogiske principper med afsæt i FN's Børnekonvention, som sikrer børns ret til at blive behandlet som mennesker med rettigheder her og nu. I Himmelskibet betyder det at være et barn har værdi i sig selv, og at børnenes leg, perspektiver og initiativer er omdrejningspunkter i vores faglige grundlag.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG

Vores pædagogiske grundlag er baseret på ressource og værditænkning. Vi arbejder med muligheder frem for begrænsninger og hylder succeser.

Som en del af fagligheden vægter vi en positiv indfaldsvinkel til hverdagens udfordringer med smil og humor. Vi arbejder ud fra en velorganiseret struktureret pædagogisk tilrettelæggelse og planlægning der tager afsæt i voksen- og børne initierede aktiviteter, der har fundet sit liv gennem børnenes spor og spontanitet.

Vi vægter omsorg, nærvær og tryghed, hvilket er grundlæggende for dannelse og læring. Vi arbejder inkluderende og i differentierede fællesskaber. Gennem den anerkendende og rummelige grundholdning, som kendetegner livet i Himmelskibet, lærer børnene bl.a. at mærke egne grænser – at kunne sige til og fra – og på samme tid indgå i et børnefællesskab, der gør verden både sjov og udfordrende at være i. Der lægges vægt på børnenes demokratiske deltagelse i hverdagen.

Medarbejdernes faglighed i Himmelskibet er høj og alsidig. Vi gør brug af organisatorisk læring og didaktisk dokumentation – digitalt som manuelt, for at vedvarende kunne udvikle Himmelskibets pædagogiske praksis

Vores faglige arbejde hviler på systematisk pædagogisk sikring af læring i dagligdagen gennem vores arbejde. Dette kommer til udtryk igennem vores pædagogiske tilgang ihft.:

- **Børnesyn**
Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv**
Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg**
Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring**
Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber**
Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø**
Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde**
Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner**
Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhængende overgang til skolen**
Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN MED FOKUS PÅ KERNEOPGAVEN OG ORGANISERING AF LÆRINGSMILJØER.

Kerneopgaven

Når vi beskriver kerneopgaven, er det med afsæt i, at vi skal fremme børns trivsel, udvikling, læring og dannelse gennem trygge pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. For at understøtte dette organiserer vi børnenes læringsmiljøer.

Organisering af læringsmiljøer

- Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges inden for og på tværs af seks pædagogiske læreplanstemaer, hvor hvert tema er beskrevet på følgende sider.
- De seks læreplanstemaer indeholder en række overordnet elementer, som børn i dagtilbud skal møde i det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet. Det besluttet lokalt, hvordan de overordnet elementer konkret omsættes organisatorisk og pædagogisk i det pædagogiske læringsmiljø i hverdagen.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal inddrage hensynet til børnenes alder, forskellige forudsætninger og børnegruppens sammensætning.

Organisk organisering af læringsmiljøet

Fordele ved den organiske organisering ligger i muligheden for fleksibilitet, god koordinering og god udnyttelse af medarbejdernes kompetencer og ressourcer. Dette er til glæde for barnets mulighed for læring, udvikling, trivsel og dannelse. Vi har mulighed for at se og følge barnet og skabe små justeringer i vores nærværs grupper.

Disse vurderinger opstår i vores arbejde med visuel pædagogisk refleksion, som er skemalagt og foregår 2 gange ugentligt. 1 x vuggestuen og 1 x børnehaven og på sigt vil vi gerne have 1 x fælles mellem afdelingerne.

Begrebet organisk er særligt kendetegnet som:

- Differentieret opgaver i forhold til det pædagogiske personales kompetencer
- Afdelingerne koordinerer selv indbyrdes i deres direkte kommunikation
- Der findes stor ansvarlighed hos alle
- Information sker via alle mulige kanaler
- Skiftende placering af magten – medledelse med mulighed
- Styringen sker ved information, feedback og selvkontrol
- Værdsatte indstillinger er kreativitet, engagement, åben dialog og gensidig loyalitet

Vi tilrettelægger læringsmiljøer for børnene med fokus på både de strukturelle og de processuelle elementer, samt inddragelse af børnenes perspektiv og medbestemmelse.

Med udgangspunkt i vores viden om børnenes måder at opleve verden og andre på, arbejder vi med pædagogisk læringsmiljø hele dagen på følgende måder:

- Vi deler børn i mindre nærværs grupper
- Vi deler børn i mindre grupper både efter deres ønsker og interesser, samt grupper skabt efter medarbejdernes faglig vurdering
- Vi tilbyder børnene tydelig daglig struktur med genkendelige elementer, som morgenstund, børnemøder, formiddags lege og aktiviteter, frokost, sovetider, eftermiddags frugt og aktiviteter, til dagens afslutning. Børnene er aktive medspillere i disse forskellige rutiner og aktiviteter og de har medbestemmelse og indflydelse på deres dag i Himmelskibet
- På legepladsen har vi rum og plads til både selvvalgte og planlagte aktiviteter, samt mulighed for at eksperimentere
- Vuggestuen (0 – 2 år) Basisgrupper (3 – 4 år) og Masten (5- 6 år) tager afsæt i vores fælles pædagogiske retning, mens de tilrettelægger dagen svarende til børnenes alder, udvikling og behov på, pågældende tidspunkt.

BØRNESYN OG BØRNEPERSPEKTIVER

I Himmelskibet møder børnene nærværende voksne, som altid har stor respekt for barnets udvikling og individuelle behov. En stor værdi for os i Himmelskibet er, at alle børn i Himmelskibet skal føle sig velkommen, uanset hvornår de ankommer og hvordan deres indstilling til ankomsten er, den dag. Det er vores fælles værdi at børnene altid mødes, der hvor de er i deres følelser, interesser, udtryk og holdning.

I Himmelskibet har vi stort fokus på barnets perspektiver, både i det daglige samspil med børnene, samt i vores tilrettelæggelse af pædagogiske læringsmiljøer.

Vores syn på børnene er grundlaget i en forståelse af, at det at være et barn har mening og værdi i sig selv, og at alle børn har ret og lov til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo. Dette barnesyn afspejler vi i alle vores daglige aktiviteter, lege og rutiner.

At følge børnenes spor, der kommer til udtryk i børnenes adfærd, respons og egne initiativer, er et væsentligt element af vores pædagogisk praksis og tilrettelæggelse af læringsmiljøer.

I hverdagen kan det opleves bl.a. igennem:

- Når børnene spørges til deres ideer og meninger på børnesamlinger og børnemøder og disse så vidt muligt inddrages i videre processer
- Når voksne udfolder og hjælper med at etablere aktiviteter der tager afsæt i børnenes egne initiativer og ønsker
- Når den voksne er faglig deltagende i børnenes egne lege
- Når den voksne justerer og tilpasser sin indsats i takt med barnets udtryk og respons
- Når den voksne har fokus på at afdække meninger og intentioner bag barnets adfærd, ved faglige refleksion og sparring, for ikke at drage konklusioner og fortolkninger for hurtigt.
- Når barnets baggrund, interesser, familieliv og kultur inddrages i den daglige dialog og aktiviteter
- Når voksne er opmærksomme på det sprog de bruger med børnene, fx at sociale konstruktioner og udsagn, ironi og sarkasme er uforståelig for børn i 0-6 alderen
- Når alle børn føler sig velkommen i Himmelskibet, uanset hvornår de ankommer og hvordan deres indstilling til ankomsten er den dag
- Når vi mener, at alle er forskellige, og nogle gange har én brug for noget særligt i løbet af dagen, og det gør vi efter den bedste pædagogiske vurdering.

Vi ser dannelse, ligestilling og demokrati som værdier, der skal medtænkes i vores daglige pædagogiske arbejde, og det gør vi bl.a.:

- Gennem at indtænke muligheder for børnenes medbestemmelse i aktiviteter fx hvilke roller de vil påtage sig i legen, hvilke sange der skal vælges til en sangleg
- Gennem samlinger i grupper, som bidrager til et godt socialt fællesskab, hvor alle bliver set og hørt, får medbestemmelse, lærer at vente på tur og lytte til hinanden.
- Gennem forhandlinger i daglige samspil, relationer og konflikter, hvor børnenes oplevelser og syn tages alvorlig og med respekt.

Fremadrettet vil vi sætte yderligere fokus på børneperspektiver ved at inddrage dem i flere af de daglige rutiner, fx i garderobesituationer, som rummer forskellige aspekter, som hver for sig skaber rum for børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse.

BØRNS LEG

I Himmelskibet ser vi legen som et yderst vigtig pædagogisk redskab, der har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af børnenes dag i institutionen.

Legen understøtter børnenes udvikling bredt:

- Styrker børnenes sociale kompetencer
- Støtter børnenes identitet: hvem er jeg og hvordan er jeg sammen med andre
- Styrker børnenes fantasi
- Styrker børnene sprogligt
- Styrker børnenes motorik og sanser-integration
- Styrker børnene i legerelationer

Vi skaber rammer for børnenes leg ved tilrettelæggelse af varierede læringsmiljøer fx små legezoner, tema områder, fælles arealer til at lege på tværs. Vi veksler mellem børne- og voksne struktureret leg, fx det pædagogiske personale vælger materialer, mens børnene vælger emnet for deres kreative arbejde.

Ex. sætter vi i Himmelskibet ofte gruppeaktiviteter i gang, som er vokseninitierede. Her ligger vi som voksne små 'frø' som spirer som lege hos børnene. Gennem disse frø og inspirationer til børnene styrker vi deres fantasi, træner børnene i at gribe en ide og bygge komplekse lege i fællesskab med andre. At opbygge og 'finde på' med andre i fællesskabet styrker børnenes legestrategier og lære dem hvad det vil sige at være del af et fællesskab. I Himmelskibet ser vi os selv, som vores vigtigste

redskaber i det pædagogiske arbejde og børnenes leg er ingen undtagelse. Her vil de frø og indtryk vi giver børnene omdanne sig til udtryk i rollelege, parallel leg eller alene leg.

I Himmelskibet ser vi en stort pædagogisk læring – og udviklingsrum i den risikofyldte leg for børnene. Vi stiller et rum til rådighed hvor børnene oplever sus i maven og møder udfordringer hvor risikoen for at falde f.eks. er giver vi dem mulighed for, at udforske 'det farlige' og derigennem udfordrer deres fysiske formåen og mærke sine egne og andres grænser. Ved at stille disse lege til rådighed for børnene ser vi at det ikke blot er grovmotorikken vi udfordrer, men samtidig børnenes personlige og sociale kompetencer.

I takt med at vi udlever mere og mere udelivspædagogik kan vi se, at børnenes leg bærer præg af at finde fine huler, snitte, lave bål, bryde med hinanden og udforske nye område på matriklen og herved styrke børnenes fantasi. Alle disse lege er med til at styrke børnenes evne til at aflæse hinandens signaler og sætte grænser for sig selv og andre.

Vi finder det nødvendigt at personalet formår at være foran, bagved, ved siden af og foran i børnenes leg og her både iagttager og kan deltage i børnenes leg og bruger dette som pædagogiske redskaber til at videreudvikle deres praksis. Det er et fundamentalt værktøj at kunne analysere børnenes leg og på denne måde kunne styrke børnenes legekompeterencer, sprog motorik eller lign. Derudover giver det os et indblik i børnefællesskaber og sammensætninger.

DET BREDE DANNELES- OG LÆRINGSSYN

Legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling er udgangspunktet for de læringsprocesser, barnet indgår i.

I Himmelskibet ser vi det, som vores allervigtigste opgave, at støtte børnenes dannelse. Herunder tænker vi, at børnene lærer meget af personalets handlinger og adfærd. Vi stræber derfor efter en personalegruppe, som deler fælles pædagogiske værdier, høj faglighed, samt fokus på børnesynet. På den måde kan vi være de bedste rollemodeller for børn i alle dagens situationer og tidspunkter. "Vi er vores bedste arbejdsredskaber".

Vi siger alle godmorgen og siger det med barnets navn. Vi siger tydeligt farvel og tak for en god dag, vi siger tak for mad, tak for hjælp osv. Ligeledes er det i børnehaven en fast rutine ved afhentning at give hånd til den voksne, kigge hinanden i øjnene og sammen sige:

"Farvel og Tak for i dag. Vi ses i morgen"

Vi definerer vores læringsforståelse gennem følgende elementer:

- Læring er en proces hvor barnet aktivt konstruerer sin egen viden i et gensidigt forhold mellem sig selv og sin omverden.
- Læring er alle barnets erfaringer og oplevelser.
- Læring foregår alle vegne og altid. Børn lærer ikke kun af det de hører, men i langt højere grad af det de ser, iagttager og oplever.
- Børn lærer med kroppen – de skal selv være aktive, selv afprøve og eksperimentere. Jo flere sanser barnet gør brug af, jo bedre optager barnet indtryk fra omverden.

Det brede lærings syn ser vi, som mulighed for børn at tilegne sig nye erfaringer i alle dagens situationer, rutiner og øvrige praktiske opgaver. At blive mødt med accept, respekt og nysgerrighed af

voksne i nye eller udfordrende situationer, giver børnene et grundlag for udvikling af selvværd og egne erfaringer. Herunder ser vi at demokratiske processer giver barnet en følelse af værdi og af at have en stemme i fællesskabet.

I Himmelskibet ser vi dannelse som en kombination af selvbestemmelse og medbestemmelse, indenfor rammer. Her ser vi det vigtigt at vise og styrke barnet i, at det har en stemme og rettigheder. At barnet kan sige til og fra, men også er en del af et fællesskab og vi som voksne er de bedste rollemodeller.

Det at være med og hjælpe til, giver en følelse af selvstændighed og fællesskab. Samtidig får børnene også mulighed for at udfolde egne ønsker og lyster indenfor de rammer som er sat af os voksne. At man som barn får lov og mulighed for at have medbestemmelse og selvbestemmelse mener vi styrker barnets dannelse og giver barnet de bedste vilkår og mulighed for at stå ved egne meninger og holdninger samt udvikling af barnets kognitive læring.

I dannelsesprocessen ser vi det også essentielt at vise børnene, at de skal være nysgerrige og at det i orden at undrer sig. Her er personalet igen med til at sætte lys på dette ved, at gå på opdagelse i emner med børnene og sætte læringsmiljøer, der gør at børnene får lyst til at lære.

BØRN I UDSATTE POSITIONER OG ALLE BØRNS DELTAGELSE I BØRNE-FÆLLESSKABET

I Himmelskibet mener vi, at de vigtigste kompetencer et barn skal have med sig, er at kunne befinde sig godt i verden og kunne begå sig i forskellige fællesskaber. Vi har fokus på at fremme børnenes deltagelse både i fællesskaber, som børnene selv tager initiativ til – især legefællesskaber – og de fællesskaber, som de voksne organiserer – fx gruppedannelse, aktiviteter, måltider m.v.

Vi arbejder med at styrke børnenes alsidige fællesskaber ved bla. at:

- At holde børnemøder og samlinger
- At øve med børnene det, at vente på tur og give plads til hinanden
- At gå på tur i makkerpar, holde hånd og hjælpe hinanden undervejs
- At dele børnene i mindre nærværs grupper
- At inddrage børnene på skift i daglige gøremål og rutiner fx borddækning
- At fejre børnenes fødselsdage og andre højtider, som Halloween, Fastelavn osv.
- At oprette en "Buddyordning" for de ældste børn i børnehaven og som sammenhængende overgang fra basisgruppe til Masten
- At arbejde med "Fri for Mobbleri"
- At uddanne børnene til at blive "Helte i eget Liv" gennem Heltetræning det sidste år når de gør sig parate til at gå i skole.

I Himmelskibet mener vi, at alle børn kan bevæge sig i udsatte positioner på et eller andet tidspunkt af deres liv, hvor der kan opstå situationer, omstændigheder eller perioder, hvor børn har brug for en ekstra støtte, omsorg og guidning fra os voksne. Disse processer i barnets liv udvikler sig dynamisk og påvirkes stærkt af de rammer og omstændigheder, som barnet befinder sig i perioder.

At et barn er i en udsat position, kan betyde både det, at barnet befinder sig i periferien af fællesskabet, men også at barnet tiltrækker sig større opmærksomhed i centrum af fællesskabet gennem uhensigtsmæssige adfærd eller konflikter.

Børnene i udsatte positioner har brug for nærværende voksne, der kan skabe en stabil og overskuelig hverdag for dem. Det gør vi for alle børn i Himmelskibet, uanset om de befinder sig i en udsat position eller ej.

Vores opgave er at se hvilke positioner hvert barn indtager i fællesskabet. Dette gør vi bl.a.:

- Når vi prioriterer højt en fast struktur i dagen og når vi arbejder i mindre nærværs grupper, så det pædagogiske personale får set det enkelte barn og har rammer for at fordybe sig i aktiviteten med den lille gruppe, og stimulere barnet lige der, hvor det er.
- Når vi, i afsæt af iagttagelser af barnet, samt faglige refleksioner, sætter særlige rammer eller tiltag for at hjælpe barnet med at danne relationer og styrke dynamikker i hele fællesskabets gruppe
- Når vi har øje for og aflæser det enkeltes barns deltagelsesmuligheder og følger dem i sine handlinger fx en samling i vuggestuen, hvor det er ok, at et barn sidder lidt væk fra rundkredsen, men som med sin opmærksomhed rettet mod de andre børn, stadigvæk deltager i fællesskabet på sin egne præmisser den dag
- Når vi er opmærksomme på barnets rolle og positioner i børnenes egen legekultur, så de kan enten indgå i legen selv, eller beskytte legens rammer, for at styrke deltagelsesmuligheder for det enkelte barn eller gruppe af i udsatte positioner

Til stuemøder og afdelingsmøder sparrer vi og reflekterer på vores praksis og vi kigger rundt om barnet, for at se meningen i barnets adfærd og udtryk. Denne indsigt kan bringe ideer og tanker for pædagogiske indsatser for gruppen eller for det enkelte barn.

FORÆLDRESAMARBEJDE I ET BØRNEPERSPEKTIV

I Himmelskibet har vi i samskabelse med forældrebestyrelsen udarbejdet et dokument omhandlende "Vision for forældresamarbejdet". Dette dokument kan findes på vores hjemmeside.

Vi holder meget af den daglige kontakt med forældrene og samspillet med Himmelskibets familier er vigtigt omkring det enkelte barns trivsel og læring. Vi bestræber os på at tale med forældrene når børn bliver afleveret og hentet. Når vi oplever at barnet har brug for ekstra eller særlig hjælp, inviterer vi forældrene ind til dialog. I tæt samarbejde med forældrene laver vi handleplaner, så vi er sammen om at hjælpe barnet og styrke barnets kompetencer.

Til daglig benytter vi os den digitale kommunikations platform Aula, hvor vi kan formidle børnenes oplevelser i dagligdagen gennem billeder og skrift, vores pædagogiske tanker og planer, samt dialog med forældre om barnet.

I kommunikation med forældre har vi fokus på at være tydelige og professionelle i vores forventninger til hinanden, samt at inddrage forældrenes perspektiv i vores samtaler.

I Himmelskibet har vi en aktiv forældrebestyrelse, som sammen med personalet og ledelse samarbejder omkring relevante emner, samskaber muligheder og der tages initiativer der, tager afsæt i børns perspektiver, med det gode børneliv som pejlemærke.

SAMMENHÆNGENDE OVERGANGE OG DET SIDSTE ÅR I BØRNEHAVEN

I Himmelskibet italesætter vi vigtigheden af sammenhængende overgange i alle børns liv, både for børnene såsom for deres forældre.

Vi har faste procedurer og traditioner i forbindelse med barnets start i vuggestuen, sammenhængende overgange fra vuggestue til børnehave, sammenhængende overgange til storbørnsgruppen i barnets sidste år i børnehaven, samt sammenhængende overgang til skolen. Vi samarbejder om børnenes sammenhængende overgange mellem stuer og afdelinger, med distriktsskolerne, især Dyssegårdskolen og Munkegårdskole, hvor de fleste af vores børn starter i skole.

Vi har samtidigt fokus på børnenes sammenhængende overgange i løbet af dagen. At børnene støttes differentieret og efter behov i forhold til overgangen fra hjem til Himmelskibet. Nogle børn går selv ind med rygsækken på ryggen og skal huskes på, at sige farvel til far og mor, imens andre har brug for at holde i hånd, når de træder ind i Himmelskibet. Børnene bliver alle mødt med et Godmorgen og så navnet på barnet eller f.eks. "Velkommen de damer" i forhold til en gruppe af større piger, som møder ind sammen.

Vi fastholder systematisk sammenhæng mellem de ting, der foregår i børnenes hverdag. Sammenhængen indeholder forberedelse af børnene i forhold til overgange. Vi understøtter sammenhængen mellem hjem og Himmelskibet med viden, som indsamles igennem dialog med forældrene.

Vi prioriterer at se overgange ud fra barnets perspektiv og tage hensyn til disse i vores rammesætning og aftaler. Selv om personalet har tydeligt procedurer for overgange, er der altid plads til individuel vurdering og justeringer i processen for at bedst muligt imødekomme det enkelte barn.

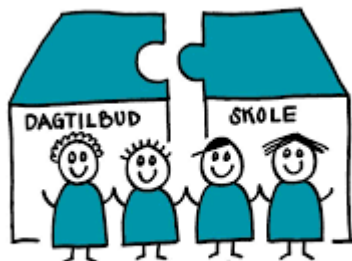
Sammenhængende overgang til skolen.

For at skabe en sammenhængende overgang til børnehaveklassen har vi etableret og udviklet et godt og tæt samarbejde med de omkringliggende skoler og daginstitutioner. Vi har en gennemgående pædagog der har fokus på dialog mellem skolerne og andre dagtilbud. Igennem tæt dialog og samarbejde kan vi, de andre institutioner og skolerne få en viden om hinandens arbejde.

I arbejdet med at skabe gode sammenhængende overgange har vi udviklet et forløb, særligt for Munkegårdsskolen sammen med andre nærliggende dagtilbud, hvor de kommende skolebørn fra disse dagtilbud i tiden inden skolestart, mødes en række onsdage i Dyssegårdsparken med personale fra skolen til fælles leg og samling. Der er et fælles tema for disse samlinger, som børnene arbejder med og som er genkendeligt fra børnehaven når de starter i skole.

Vi besøger skolerne, så de ved hvordan deres kommende skole ser ud. Viser dem deres kommende klasse, hvor toiletterne ligger mm. På vej til skolerne træner vi at gå i trafikken, så børnene bliver fortrolige med dette. Vi har i samarbejde med skolerne udarbejdet en brochure til forældre, som omhandler sammenhængende overgange fra dagtilbud til skole.

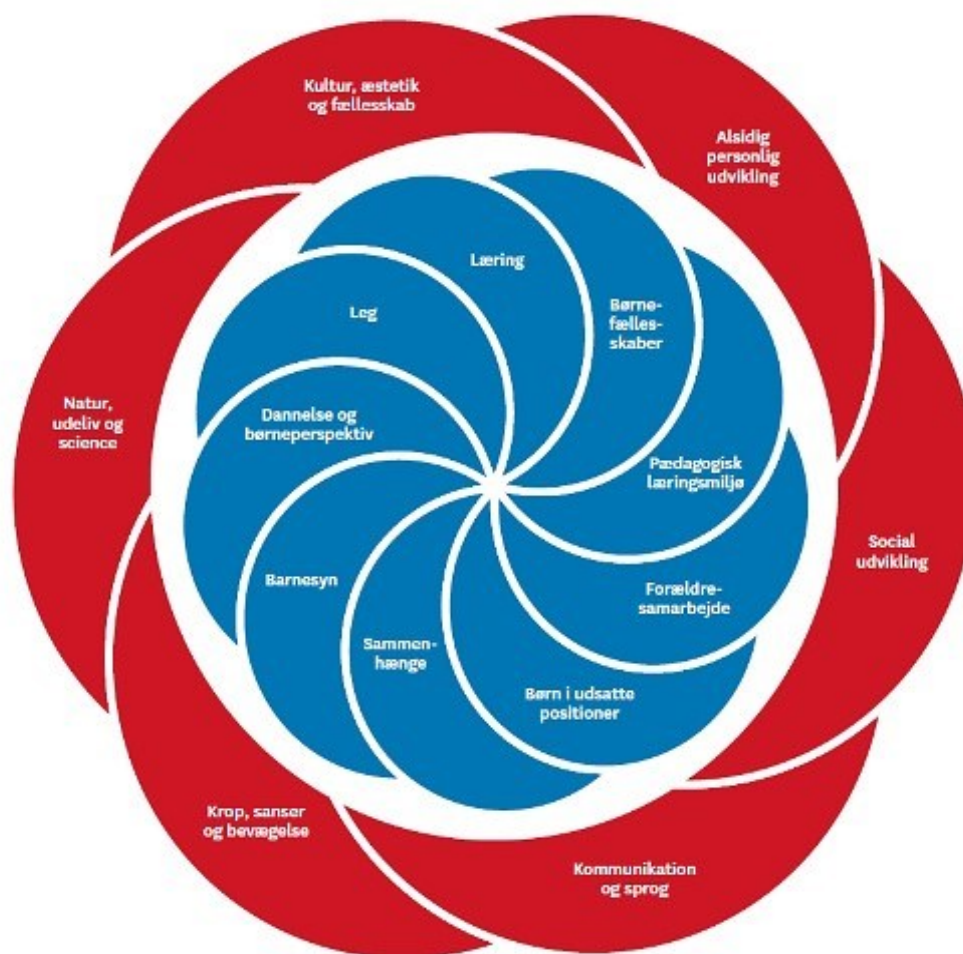

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG OG SAMMENHÆNG TIL DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse. Under hvert læreplanstema skal I derfor forholde jer til, hvordan I hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING
- SOCIAL UDVIKLING
- KOMMUNIKATION OG SPROG
- KROP, SANSER OG BEVÆGELSE
- NATUR, UDELIV OG SCIENCE
- KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Refleksion over sammenhæng til læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag

I Himmelskibet forstår vi den personlig udvikling sådan at barnet:

- Udfolder og udvikler sin vilje til at handle
- Udfordrer og udvikler eget personligt udtryk
- Udfolder og udvikler emotionelle kompetencer

Vi tilbyder barnet at indgå i forskellige fællesskaber og rammer via vores planlagte og spontane aktiviteter, samt børnenes egne initiativer. Dette foregår så vidt muligt i små grupper, hvor vi har mulighed for at se det enkelte barn i flere sammenhænge.

Vi øver med børnene at udtrykke hvad de føler, ved hjælp af guidning, samt at vi italesætter at alle følelser må komme på spil. Vi er nærværende og empatiske i mødet med børnene, forudsigelige i vores reaktioner og anerkendende over for børnenes ret til at tænke og føle selvstændigt, også når deres tanker og følelser kommer "på tværs" af regler og rutiner. Vi udfordrer børnene på det niveau, de er i deres udvikling, så de hele tiden oplever en tilpas blanding af "jeg kan" og "jeg vil gerne kunne", fx med fokus på sevhjulpenhed. Dette foregår i forskellige fællesskaber, så børnene kan spejle sig i hinanden i forskellige kontekster.

Vi tænker demokrati i børnehøjde, hvor børnene har medindflydelse på deres hverdag i Himmelskibet. Vi tilbyder børnene små valg fx hvilken sang vi skal synge til samling eller hvad de vil have på deres mad. Jo ældre børnene bliver, jo mere inddrages de i beslutningsprocesser i løbet af dagen og læringsmiljøer tilrettelægges således, at der er altid muligheder for valg og medbestemmelse hos børnene.

Vi benytter os af Fri for Mobberi konceptet. På Masten introducerer vi Helte Træning med uddannet Heltetrænere. Det tager 100 dage at blive Helt i eget liv.

Arbejdet med Alsidig personlig udvikling fremadrettet

Vores intention er at se at børnene giver udtryk for sig selv og sine følelser på en hensigtsmæssige måde, at de tager hensyn og viser respekt for andre, at de udviser empati, at de udtrykker valg, ønske og kan sige fra og til, at de øver sig på at byde ind i fællesskabet.

Vi vil arbejde videre med praksisfortællinger på vores faste pædagogiske tilrettelæggelsesdage, på afdelingsmøder og personalemøder, med det formål at bygge videre på vores faglige kompetencer og refleksioner ift. tegn på børnenes personlige udvikling.

Vi vil løbende udvide vores viden om barnets personlige udvikling ved at følge den nyeste forskning på området og deltage i kompetenceudviklings tilbud i kommunen.

SOCIAL UDVIKLING

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø

I Himmelskibet skaber vi rammer for alle børns udvikling af sociale kompetencer, hvor de lærer:

- At have mod og lyst til at danne relationer og venskaber
- At udvikle fællesskabets aktiviteter og værdier i samspil med andre
- At have mod og lyst til at udfolde sig i differentierede fællesskaber

For at skabe de mest optimale rammer for børnenes sociale udvikling, arbejder vi med følgende pædagogiske elementer:

- Socialt samspil – vi er opmærksomme på børnenes nysgerrighed over hinanden og støtter deres kommunikation og initiativer til social kontakt og dialog.
-
- Relationer – vi undersøger og støtter børnenes relationer med hinanden, samt med forskellige voksne i huset. Hvorpå italesætter vi børnenes styrker og interesser over for hinanden, støtter eksisterende relationer eller dannelse af nye.
- Fællesskaber og samarbejde – vi retter børnenes opmærksomhed over for deres roller og positioner i fællesskaber. Børnenes øver sig i at give plads til hinanden, at respektere hinandens grænser, at vente på tur, at udvise gensidige hjælp og omsorg, fx gennem morgen samling og ved brug af Fri for Mobberi konceptet.

- Konfliktløsning – vi ser konflikter, som en naturlig del af børnenes liv, og ser dem, som en mulighed børnene til at bevæge sig mod deres næste udvikling zone. Vi opfatter konflikter, som børnenes individuelle oplevelser, som skal anerkendes og respekteres, i stedet for at lægge fokus primært på handlinger, der udviste konflikten. Der findes ingen børn, som trives i konflikter, og alle involverede børn har brug for at blive trøstet og set. Via dialog med børnene og via vores egne handlinger, hjælper vi børnene med at aflæse hinanden og fine nye handlemuligheder
- Selv- og medbestemmelse – vi viser og fortæller børnene, at deres meninger, oplevelser, ønsker og følelser er værdifulde i sig selv og at vi stræber efter at inddrage dem i børnenes daglige dag i Himmelskibet. Dette kan ske i ritualer, hvor der er plads til alle børn i gruppen, fx en morgen samling, hvor alle børn vælger en sang på skift. Børnene får også små, overskuelige valgmuligheder, både ift. sig selv, fx påklædning eller måltider, såvel som ift. hele gruppen, fx ved at vælge aktivitetens bestemt form den pågældende dag.

I Himmelskibet skaber vi rammer for alle børns udvikling af sociale kompetencer, hvor de lærer at:

- Have mod og lyst til at danne relationer og venskaber
- Udvikler fællesskabets aktiviteter og værdier i samspil med andre
- Har mod og lyst til at udfolde sig i differentierede fællesskaber

For at støtte børnene i deres social udvikling arbejder vi følgende:

- Vi afholder samlinger hvor barnet bliver set og selv skal være aktiv deltagende
- Vi bruger Fri for Mobberi konceptet
- Vi arbejder i små grupper, også på tværs af stuer, hvor det er muligt for barnet at udtrykke sig i et mindre forum
- Vi støtter børnene i og til nye relationer og opmuntrer dem til at deltage i forskellige fællesskaber
- Vi støtter, vejleder og hjælper børnene i konflikter

Arbejdet med Social udvikling fremadrettet

Vi vil gerne se at hvert barn:

- aktivt deltager med lyst til samarbejde og til at være med i de demokratiske beslutningsprocesser
- danner venskaber og kommer med i grupper, hvor de kan give og modtage anerkendelse og accept
- er nysgerrig og udforskende sammen med andre
- samarbejder med lyst i at løse opgaver med andre
- kan afgrænse sig og gøre valg

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø

I Himmelskibet mener vi at børn skal have mulighed for at skabe egen mening og indhold i hverdagen. De skal opleve, at deres måder at forvalte tid og rum, leg, venskaber og konflikter på bliver mødt med nysgerrighed og respekt.

For at støtte op om udviklingen af børns kulturelle og æstetiske udtryksformer samt værdier gør vi i Himmelskibet følgende:

- Præsenterer børnene for forskellige kunstneriske arbejdsformer som tegning og maling
- Give børn mulighed for at opleve teater- og danseforestillinger, koncerter, udstillinger og museer, fx i samarbejde med Kulturskolerne i Gentofte
- Præsenterer børnene for forskellige madkulturer
- Præsenterer klassisk og moderne litteratur og film
- Benytter digitale medier
- Tager del i folkelige og egne traditioner som fastelavn, julefest, olympiade, sommerfest og taler om andre kulturers traditioner
- Arrangerer hjemmebesøg hos børnene, ved fødselsdage (kun børnehaven)
- Er rollemodeller som selv danser, læser, spiller musik, maler etc.
- Er nysgerrig på børnenes måder at udtrykke sig på og opleve

En stor del af arbejdet med kultur, æstetik og fællesskab i Himmelskibet, mener vi, baserer sig på de æstetiske læreprocesser børnene gennemgår, altså indtryk til udtryk. Én af vores medarbejdere har en Diplom i Æstetiske læreprocesser. En viden der deles med kollegaer i vuggestue som børnehaver.

Som nævnt under kapitlet 'Børns Leg', lægger vi som voksne, inspirationen til børnene leg og fantasi ved at tilbyde dem indtryk. Dette kan være traditioner, smage på nye madvarer/retter, musik, dans eller digitale medier. At gå på opdagelse i kultur og fællesskaber er med til at fodre børnenes nysgerrighed på verden og den mangfoldighed og udtrykke sin nysgerrig på en hensigtsmæssig måde.

I Himmelskibet bruger vi specielt meget musik, dans, kreative værksteder og historiefortælling i vores praksis. Disse aktiviteter giver børnene kendskab til materialer, teknikker og redskaber. Herigennem styrke børnene i at tænke kreativt og finde på løsninger i fællesskab med andre.

Ydermere lægger vi stor vægt på, at det i høj grad er processen der er i fokus og knap så meget resultatet. Vi læner os op ad John Deweys: *Learning by doing*.

For os er processen i et forløb det vigtigste for et barn. Samtidig anerkender vi, at det giver selvværd og et stærkt selvbillede for et barn at kunne se at det kan mestre en opgave, se f.eks. sit 'værk' blive udstillet eller spise hjemmelavet mad fra bålet.

Mange elementer, lege og lign. i barnets hver dag, vil være på de voksnes initiativ, men på stuerne er der bøger, farver og tuscher m.m. tilgængeligt for børnene (alt efter børnenes alder), så de selv eller sammen kan tage initiativ til at udforske de kulturelle og æstetiske muligheder vi stiller til rådighed, spejle sig i hinanden og dele disse erfaringer.

Arbejdet med Kultur, æstetik og fællesskab fremadrettet

Vi vil gerne se tegn på at børnene:

- møder nye sider af sig selv, får mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden
- deler, spejler sig i og fortolker egne og andres livserfaringer, tanker og drømme
- eksperimenterer med, øvre sig i og afprøver sig selv inden for en bred vifte af kunstarter og udtryk
- have mulighed for at udfolde deres fulde potentiale uafhængigt af social baggrund, køn, alder mv.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø

Sprog og kropssprog er grundstenene i kommunikation og i Himmelskibet, bruges sproget hele dagen i samværet med børnene og derfor er det vigtigt, at alle ved hvordan vi arbejder med sproget samt hvordan vi bruger vores krop til at kommunikere. Vi gør os umage med at bruge vores sprog bevidst og tilpasse vores kommunikation til hvert barn, fællesskab eller kontekst.

Vi har fokus på følgende elementer i vores dagligt sproglige møde med barnet:

- At følge barnets interesse
- At bruge åbne spørgsmål
- At vente på barnets svar
- At sætte ord på og udvide hvad barnet siger
- At forklare ord, barnet ikke kender i forvejen
- At relatere til noget, barnet kender
- At udnytte de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen
- At lege med sproget, når det er muligt

I Himmelskibet finder vi det essentielt at det pædagogiske personale siger det vi gør og mener det vi siger. På denne måde hører børnene ord, begreber og sætninger, som de selv kan begynde at bruge. Dette er en læring, som er fra vi åbner til vi lukker og som ses i sammenhængene overgange, projekter, på tur, i konflikt og konfliktløsning. Altså, at børnene oplever handlingen bag ordene.

Vi benytter læsning, rim og remser samt leg med ord i vores praksis med at styrke barnets sprog. I vores optik et f.eks. historielæsning/dialogisk læsning et vigtigt arbejdsredskab til at styrke barnets sproglige og kommunikative strategier. Derudover er musik og sanglege også metoder som vi finder vigtig, da rytmiske lege eller fagtelege også er med til at udvide barnets ordforråd.

At kunne kommunikere med andre er en stor del af at føle sig som del af fællesskabet og derfor styrker vi ligeledes børnenes lyst og mod til at tale eller sætte ord på meninger og følelser i grupper og foran kammerater. Vi ser det som en vigtig del af barnets hverdag at kunne udtrykke og stå ved meninger og følelser og for at styrke det ekspressive sprog har vi altid fokus på hvordan vi taler sammen, lytter, aflæser hinandens kropssprog og hvordan barnets handler efter dette. Kropssprog er ligeledes en del af den sproglige/kommunikative udvikling hos barnet, og det at kunne aflæse en kammerat eller voksens kropssprog er altafgørende for at kunne indgå i fællesskaber og i leg.

I Gentofte Kommune har vi også Play'n'Learn, som supplement til barnets sproglige udvikling. Engelsk i børnehøjde skal leges ind i hverdagen og gøres sjovt og derfor er dette oftest en voksenstyret aktivitet som f.eks. dialogiske læsning, fælleslege eller engelske ord i de sammenhængende overgange/rutiner.

For at kunne være på sidelinjen i børnenes sprogligeudvikling, benytter vi os i Himmelskibet af sprogtests på Rambølls Hjernen & Hjertet samt Sprogtrappen. Dette laves årligt på alle børn. Derudover har vi tæt samarbejde med vores tilknyttede logopæd.

Arbejdet med Kommunikation og sprog fremadrettet

Vi vil gerne se tegn på at barnet udvikler både sit formelle sprog og funktionelle sprog, samt bruger det, som redskab i udvikling af legen, kognition, relationer og fælles opmærksomhed.

Vi ønsker at se tegn på at barnet:

- Udvide sit ordforråd
- Øver sig i at lytte og forstå
- At barnet øver sig i at bruge sit sprog i f.eks. konflikthåndtering
- At barnets øver sig i at aflæse kropssprog – altså nonverbal kommunikation

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Børnene skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø

Når børn støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen.

I Himmelskibet tilbyder vi børnene at deltage i sundhedsfremmende aktiviteter, med motoriske udfordringer. Vi inddrager forældre ift. motorik og sundhed. Forældre inddrages via dialog og som samarbejdspartnere med hensyn til at give børnene gode betingelser for bevægelse, fx ved at dele

pædagogiske overvejelser om værdien af risikoorienteret leg og det at udfordre og følge børnenes bevægelsesmæssige interesser

Nogle af vores pædagoger har uddannelse i Sansemotorisk udvikling hos børn og deres viden bruges som inspiration til forskellige aktiviteter i huset: motorikbane, sanse lege, balance lege, børnemassage, børneyoga mm.

I praksis betyder det:

- Vi hopper, danser og synger fagtesange.
- Vi skaber rammer og aktiviteter der gør, at børnenes kroppe bliver udfordret, f.eks. ved at lave motorik og rytmik, forhindringsbaner og balancelege. Både børn og voksne inspirerer til nye muligheder.
- Vi bruger dagligt vores legeplads, hvor vi har mulighed for at løbe, gå, cykle, rulle, kravle, klatre, bygge og få udfordret balanceevnen.
- Vi tager på ugentlige ture, med fokus på kropslige udfordringer og udvikling.
- Vi hjælper barnet til at sætte ord på egne behov og følelser., bl.a. ved visuel understøttelse i form af billeder m.m.
- Vi giver barnet mulighed for at udfordre og udforske alle sine sanser, herunder f.eks. taktilsansen (modellervoks, sand, mudder, vand og giver mulighed for bare fødder på legepladsen i sandkassen mm.) og vestibulærsansen (gynger, tummelumsen, kolbøtter mm.).
- Vi giver via vores madordning barnet mulighed for at smage på forskelligt slags mad.
- Vi taler om maden f.eks. om hvordan den smager og om maden er sund og hvad maden gør for kroppen
- Vi laver mad på bål og bager med barnet.

Fra efteråret 2021 skal Himmelskibets medarbejdere starte på deres Idræts certificering. Gennem uddannelsen vil vi videreudvikle vores faglige kompetencer og praksisviden om idræt, leg og bevægelse, og hvordan disse kan skræddersyes til Himmelskibets hverdagsliv og rammer.

Pædagogisk idræt betyder for os, at vi sætter de kropslige oplevelser og bevægelse i centrum i alsidige elementer af hverdagslivet i Himmelskibet. Vi ser certificeringen som et redskab som en bred vifte af udviklingsmuligheder, som ikke kun er de motoriske færdigheder, men også som sammenhænge mellem børns motoriske og sproglige færdigheder og stimulering af børns selvværd og selvtillid.

[Arbejdet med Krop, sanser og bevægelse fremadrettet](#)

Vi vil gerne at alle børn i Himmelskibet udvikler sit kendskab til og passer på sin krop, udfordrer sin krops formåen, samt befinder sig godt "i verden" og samler på alsidige erfaringer og indtryk fra verden oplevet gennem krop.

Vi vil gerne se tegn på fremadrettet at børnene:

- Deltager i bevægelsesaktiviteter, hvor der er plads til at børnene kan være iagttagende fra sidelinjen, for at se aktiviteter og lege an, inden de giver sig hen til legen.

[NATUR, UDELIV OG SCIENCE](#)

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Refleksion over sammenhæng til Himmelskibets læringsmiljø

Vi er ud i al slags vejr.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

I Himmelskibet ser vi natur, udeliv og Science som en væsentlig del af vores hverdag. Science er et tema, som rummer rig mulighed for leg, læring og udvikling. Mangeartede natur og udelivs oplevelser skaber grundlag for børns forståelse af deres omverden og en senere stillingtagen til f.eks. miljøspørgsmål samt en interesse for og en viden om naturen.

Vi understøtter børnenes muligheder for at få erfaringer med natur, udeliv og science, når vi bruger vores udearealer og nærmiljø. Når vi er ude sammen med børnene, har vi en opmærksomhed på hvad børnene er optaget af og herigennem følger børnenes spor og initiativer. Vores dialoger med børnene finder dybde fra børnenes spor igennem deres undring omkring natur, udeliv og science.

Natur, udeliv og Science kan komme til udtryk således ved at børnene:

- Går på opdagelse i krat og busk ved at undersøge hvad er over, under, i og ved siden af.
- Graver i jorden og finder mange forskellige dyr hvor b.la. Science tager afsæt i dyrenes form og opbygning. Dyrenes fysiologi der omhandler deres bevægelser og funktionalitet
- Fisker i renden
- Vender sten
- Planter og dyrker egne blomster i blomsterkasser. Følger blomsternes vækst.
- Undersøger og ser på form, farver, antal, størrelser = matematisk opmærksomhed
- Undersøger vores insekthoteller og inviterer nye beboere ind
- Genbrug af natur materialer. Tegner, maler på og med pinde, blade mm.
- Plante og dyrke grøntsager i plantebede og følger væksten
- Forbereder og laver mad på bål
- Samle ukrudt og bruge den i madlavningen (Ukrudtsdag)
- Være med til affalds indsamling og sortering (Affaldssorterings uge)
- Vi studerer fugle og lærer herigennem om fuglenes liv
- Hvad sker der med en isterning når den tages ud af fryseren og ligger fremme?

Vi ser naturen og udeliv som ikke blot et rum til leg og fysisk udfoldelse, men også et rum til ro og fordybelse.

Arbejdet med Natur, udeliv og science fremadrettet

- Vi vil gerne se tegn på at børnene aktivt oplever natur, udeliv og science.
- Undrer sig ift. forskellige naturfænomener, afprøver og eksperimenterer med varierede naturelementer.
- Dette vil ske gennem både børne- og voksen initierede aktiviteter

Det kan komme til udtryk igennem at børnene:

- inviterer hinanden ind til at gå på opdagelse og ex. finde forskellige insekter sammen
- Er i dialog og deler viden om deres oplevelser og fund fra naturen.
- Bliver optaget af f.eks. nedbrydningsprocesser af skrald i naturen gennem en kasse der er dækket med hønsenet
- Interessere sig for og undersøger at der er ex. forskel på nat og dag, lys og mørke, ude og inde, kulde og varme
- Opmærksom på skiftende årstider og hvad der følger med dette.
- Naturligt undersøge hvorfor ikke alt er tilgængeligt såsom cykler mm.
- Eksperimenterer med at bygge og konstruerer modeller der kan transportere vand m.m.
- Finder og indretter nye områder på legepladsen der giver rum til fordybelse

ØVRIGE ELEMENTER

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Begrebet børnemiljø er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet, hvor det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal forstås bredt.

Børnemiljøet i dagtilbuddet skal vurderes i et børneperspektiv. Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet afhængigt af børnenes alder og modenhed.

Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres.

Himmelskibets Fysisk børnemiljø

Himmelskibet er en stor institution med tre huse på samme matrikel. Derfor har vi masser af plads til at boltre os på og derfor er de fysiske rammer en fast del af vores pædagogiske læringsmiljøer. Sammen med børnene sætter det pædagogiske personale, rammerne for læringsmiljøerne ude og inde.

Vi bestræber os på at bruge det fysiske børnemiljø aktivt i tilrettelæggelse af aktiviteter: fx et puderum til bevægelseslege, madraskrogen til fordybelse i dialogisk læsning eller vores aflange løbebane på legepladsen til cykelløb. Samtidigt er vi opmærksomme på, at vi som personale må justere det fysiske børnemiljø, så den støtter på bedst muligt måde aktivitetens formålet eller barnets individuelt behov.

I vores optik skal de fysiske rammer, give mening for børnene og ikke kun for os. Det giver tryghed og overskuelighed at man som barn, ved hvor tingene er og at legetøjet er tilgængeligt og i børnehøjde. I den forbindelse er dette også med til at styrke børnenes selvstændighed og sevhjulpenshed. F.eks. har vi stige-trapper i badeværelserne, så børnene selv kan kravle op på puslebordet.

Vi ser det ydermere også som en del af vores pædagogiske praksis at inddrage børnenes perspektiv i indretningen af vores pædagogiske læringsmiljøer, så børnene bliver udfordret, inspireret og lyst til at udforske rummene i fællesskab med andre.

På denne måde skaber vi læringsmiljøer, som giver tryghed, genkendelighed og ro for børnene, hvilket vi mener er med til at skabe glæde og overskud hos børnene, når de ved hvilke aktiviteter, der foregår i de forskellige rum.

Himmelskibets Psykisk børnemiljø

I Himmelskibet ser vi det psykiske børnemiljø, som et element alle bidrager til. Medarbejderne som rollemodeller i deres adfærd og udtryk, påvirker aktivt børnenes psykiske miljø, mens børnene øver sig i at se sig selv, som medspillere til det fælles psykiske arbejdsmiljø.

I praksis betyder det at vi:

- Sætter ord på vores fælles og individuelle oplevelser
- Sætter ord på emotionelle og psykiske tilstande hos hinanden
- Viser sammenhæng mellem vores handlinger og andres trivsel
- At holde pænt tone mellem børn og voksne og mellem kollegaer
- At forholde os undrende og åbent til børnenes følelsesmæssige udtryk

Det psykiske børnemiljø ser vi i Himmelskibet ligeledes som et godt samarbejde mellem børn, medarbejdere, forældre og ledelse. Det gode samarbejde giver arbejdsglæde for personale, tryghed for børnene og tillid fra forældre. Den gode trygge hverdag for barnet er i centrum og vi finder det vigtigt, at man som barn i Himmelskibet oplever en stabil og forudsigelig hverdag i samarbejde med forældrene.

- Vi støtter barnets psykisk gennem aktiviteter, som øver børnene i at løse konflikter, sætte ord på deres følelser samt have modet til at stå ved dem. Derudover har vi det fokus at børnene øver sig i at sige til og fra samt fortsat at drage omsorg for hinanden og se glæde ved at være del af forskellige fællesskaber. Ydermere, er det at være selvhjulpne i hverdagen, en vigtig faktor ift. barnets udvikling af sit selvbillede og vi oplever at det giver selvtillid og selvværd, at kunne og mestre ting selv.
- For at kunne støtte børnenes psykiske miljø bedst muligt, er det nødvendigt at det pædagogiske personale i Himmelskibet, holder sig ajour med hvordan børnenes trives og hvordan gruppedynamikkerne fungerer på stuen og i huset. Da vi er et stort hus med mange medarbejdere, er vidensdeling en stor del af vores praksis. Dette sker på personalemøder, afdelingsmøder og tilrettelæggelsesmøder.

Himmelskibets Æstetisk børnemiljø

Himmelskibets personale har fokus på det æstetiske børnemiljø og hvilken betydning det har for børnene, hvilke budskab miljøet bærer og udviser, hvordan det kan påvirke børnenes oplevelser og trivsel. Dette vurderes løbende. Børnemiljøets æstetiske elementer bruges også aktivt til at støtte konkrete rutiner eller aktiviteter ex. ændring af Mastens malerværksted til Halloween udstilling/ eller aktivitet, plancher med tegninger på væggene i børnehøjde, som byder til fordybelse og rolig leg.

I Himmelskibet bestræber vi os på at skabe gode rammer for børnene, så Himmelskibet som er et rart sted at være og at man som barn bliver inspireret, udfordret og motiveret til læring og udvikling.

Børn skal blive nysgerrige og inspireret til leg og læring gennem sanserne og omgivelserne. Derfor er det en stor del af vores hverdag med børnene at skabe rum i rummene, hvor børnene kan søge hen og skabe og kreere med eller uden os.

Som tidligere nævnt er det meste legetøj tilgængeligt for børnene. Der er billeder på kurvene og kasserne så barnet kan se hvor tingene skal være og personalet forsøger sammen med børnene at indrette stuen således at der primært er det legetøj og andet, som børnene bruger. På denne måde er det ikke for mange ting at forholde sig til som barn, men nok til at blive inspireret til leg.

Dette medvirker også til, at det er nemmere for børnene at hjælpe med at lægge tingene på plads.

Vi er, som nævnt før, vores bedste redskab og er i høj grad med til at skabe sansninger for børnene gennem humor, stemninger, lys, musik og lign. Hver stue har f.eks. en højtaler som bliver brugt til lydbøger, mindfulness eller stop dans. Lyset kan vi f.eks. justere for at skabe en stemning til en historie eller for at skabe ro.

I Himmelskibet arbejder vi ud fra årets fire årstider og vi vil rigtig gerne inddrage naturen i vores rum og invitere årstiderne indenfor. Altså udsmykke vores stuer med gran til jul, træstubbe, forårsblomster og lign. Det samme ses på vores legeplads, hvor vi i forårsperioden planter blomster med børnene og i det koldere måneder tænder bål for at varme os. Dette mener vi er med til at stimulere børnenes sanser og gøre legepladsen og rummene levende.

De 4 årstider inspirerer til pædagogisk udsmykning og danner bagtæppe for vores visuelle pædagogiske læringsmiljøer inde for, hvor børnene kan gå på opdagelse, udforske og blive nysgerrige på farver, struktur, former m.m.

SAMSPIL OG RELATIONER

I Himmelskibet mener vi at det er altafgørende for barnets trivsel og psykiske velvære at det oplever sig set, hørt og forstået samt er en del af meningsfulde fællesskaber i løbet af dagen. Det pædagogiske personale er rollemodeller og ansvarlige for relationer til børnene som består af tillid, tryghed og genkendelighed. Fra vi åbner lågen om morgenen til vi lukker den om eftermiddagen, viser vi med vores humør, kropssprog og smil at vi vil hinanden det bedste – både børn og voksne.

Det pædagogiske personale i Himmelskibet viser at de er tilgængelige, gennem dagen. Dette gør de ved at sætte sig ex. på kanten af sandkassen og begynder at grave, sætte sig på edderkoppegynge eller blot slå sig ned på jorden, ved siden af børnenes leg. Dette oplever vi, viser børnene at her er der en voksen, som vil dem og som er til rådighed. Denne oplevelse er en vigtig del i barnets udvikling i at der er voksne omkring mig, som vil mig det bedste og som er der til at hjælpe mig – dette mener vi giver barnet mod og tillid til at afprøve nyt. Ydermere er det også med til at udvikle barnets selvtillid og troen på egne evner.

Vi har derfor fokus på de processuelle elementer af vores pædagogiske læringsmiljøer, hvor det pædagogiske personales adfærd, mimik, tone, kropssprog og opmærksomhed er et væsentligt redskab i det pædagogiske praksis. I små grupper skaber vi rammer for nærvær og tæt samspil blandt voksne og børn, hvor det enkelte barn kan opleve at være set og hørt

EVALUERING

I Himmelskibet udvikler vi vores pædagogiske praksis gennem løbende refleksion og evaluering. Vi ser evaluering, som afgørende for at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet og at kunne justere dem løbende ift. børnegruppe, emne eller pædagogisk formål.

Dokumentation er et redskab, som giver et grundlag til evalueringsproces, og vi stræber løbende efter de bedste og mest effektive metoder, som vil være relevant for huset og børnegruppen.

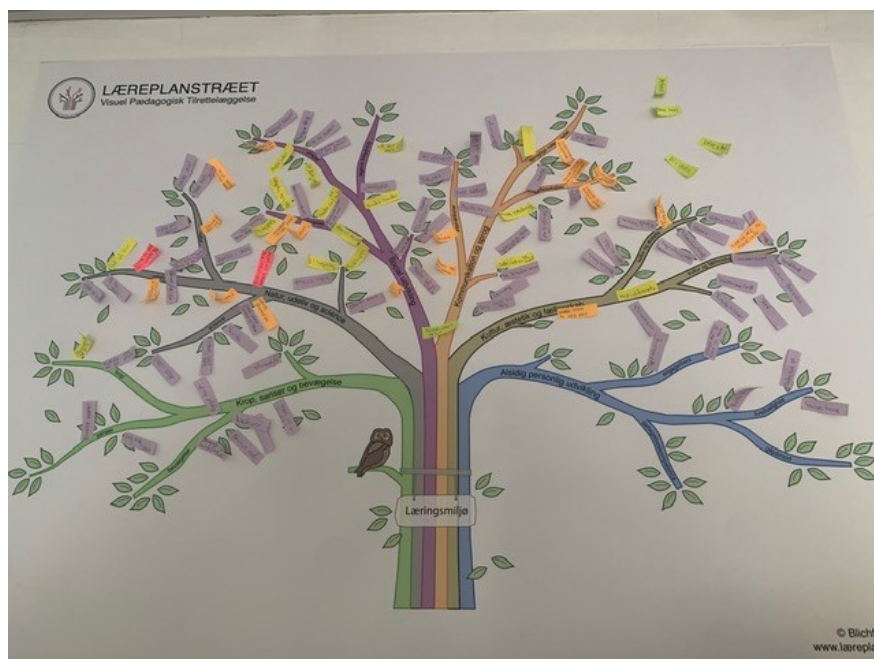
I Himmelskibet betragter vi evaluering, som "medarbejderes læringsrum", der opstår både i formelle satte rammer og metoder, samt uformelle i hverdagen. Medarbejderne stiller sig nysgerrig på hinandens praksis og sætter lys på relevante elementer og udviklingspotentialer i pædagogiske tiltag.

Vi samtaler løbende, reflekterer og sparrer på vores handlinger og praksis. Vi justerer vores handlinger på stedet, alt efter synlige tegn fra børnene om de trives med den form, vi havde valgt, eller om de har behov for en anden tilgang. Denne form for evaluering opfatter vi, som en

kvalificeret problemløsning, hvor med baggrund i vores iagttagelser og vores viden om børnenes behov, tilpasser vi hverdagens aktiviteter og rutiner med afsæt i børnenes spor og perspektiver. Vi udvikler pædagogisk dokumentation, refleksion og evalueringskultur i vores strukturelle rammer og organisk organisering gennem visuel pædagogisk tilrettelæggelse.

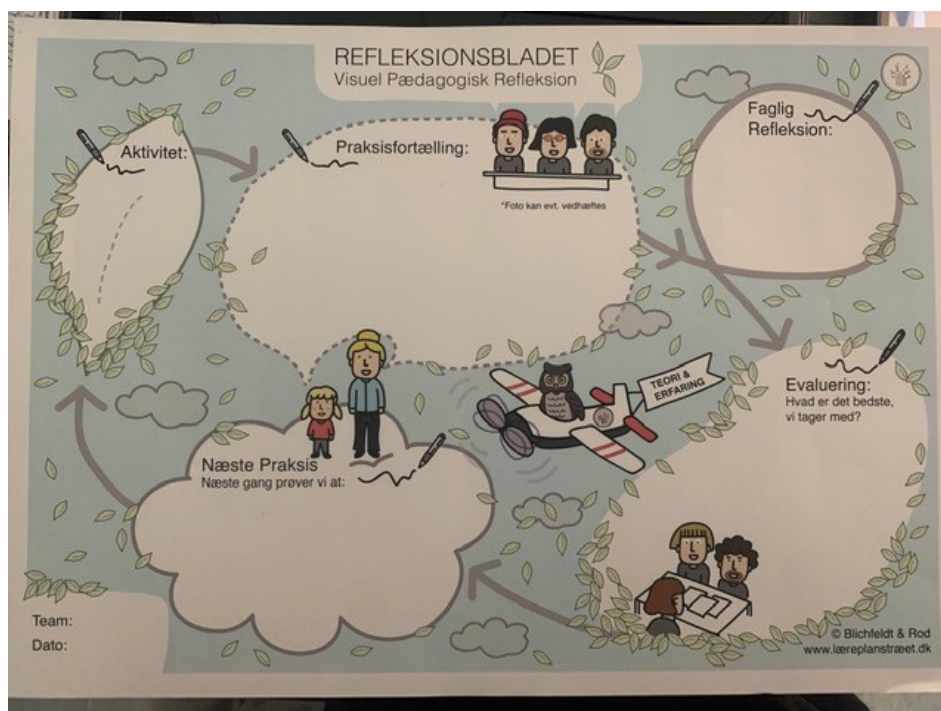
Visuel pædagogisk tilrettelæggelse af læringsmiljøer er en model, der er lavet ud fra Det nye styrkede pædagogiske læreplan, og indeholder bl.a. værktøjer som Læreplanstræet og Refleksionsblade.

Læreplanstræet

Vi gør brug af læreplanstræet. Formålet med arbejdsmetoden er at sætte en ramme for børnenes hverdag, med så optimale læringsmiljøer som muligt, den bedst tænkelige indretning, og de mest interessante legezoner ud fra, hvor børnene er lige nu og her, og ud fra de 4 årstider. Ud fra årstiderne og evt. temaer arbejdes der på vores pædagogiske aftenmøder med gode ideer til alle 6 læreplanstemaer. Ideerne bliver skrevet på post-it og sat på Læreplanstræet. Der laves et for vuggestuen og et for børnehaven.

Medarbejderne ser løbende på træet og plukker af gode ideer fra alle 6 læreplanstemaer. De bruges på deres månedlige pædagogiske tilrettelæggelses dag hvorfra der planlægges aktiviteter.

Refleksionsblad

Refleksionsbladet danner bagtæppe for praksisfortælling. Praksisfortællingen danner grundlag for faglig refleksion, hvor medarbejderne reflekterer over praksisfortællingen ud fra forskellige perspektiver og positioner. Formålet med Refleksionsblad/ devalueringen er at finde frem til, hvad gik godt? Hvad vil vi have mere af? samt hvilke forbedringer af læringsmiljøerne, der skal arbejdes videre med konkret eller generelt

Refleksionsbladet bruger stuerne på deres faste pædagogiske tilrettelæggelses dag, hver 4. uge. På tilrettelæggelsesdagen mødes alle voksne fra stuen for at tilrettelægge læringsmiljøer for børnene til de kommende uger.

Gennem praksisfortællinger fra vores arbejde reflekterer vi sammen over vores praksis og oplevelser af og med børnene. Vi dokumenterer det på et refleksionsblad, sammen med et forslag til justeringer og nye tiltager, hvor vi har set/hørt på praksisfortællingen gennem læreplanens 6 temaer med særlige refleksionsbriller.

Refleksionsbladene hænges op på væggen, sådan at de er tilgængelige for alle kollegaer, som eksempel på refleksioner, hvorpå den fælles evalueringskultur styrkes og udfoldes i hele Himmelskibet.

INDDRAGELSE OG SAMARBEJDE MED FORÆLDREBESTYRELSEN

I Himmelskibet har vi en aktiv Forældrebestyrelse, med repræsentanter af forældre fra bade vuggestue og børnehave.

Forældrebestyrelsen består af 7 forældrevalgte medlemmer, 2 suppleanter som ligeledes er forældrevalgte, 2 medarbejderrepræsentanter som er valgt af personalegruppen, 1 leder og 2 afdelingsledere.

Forældrebestyrelsen fungerer, som et vigtigt led og har en stor betydning for samarbejdet imellem forældregruppen og Himmelskibet og er betydelige rollemodeller ift. den øvrige forældregruppe, da de repræsenterer den samlede forældregruppes udtryk.

Forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med den styrkede læreplan igennem forældrebestyrelsesmøder hvor vi har fokus på at tale om børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse med afsæt i et børneperspektiv.

Gennem disse gode og lærerige dialoger, indsamler ledelsen og medarbejderrepræsentanter materialer og viden til skabelsen af Himmelskibets dynamiske styrkede læreplan samt det levede liv i Himmelskibet. Den dynamiske styrkede læreplan vil fremover blive et fast punkt på dagsordenen. Vi vil her igennem få mulighed for at stille skarpt på forældre perspektivet med afsæt i et børneperspektiv igennem en dynamisk dialog med mulighed for at stille nysgerrige og undrende spørgsmål til de mange perspektiver der måtte være i spil.

Inddragelse af lokalsamfundet – Guld i nabolaget

At inddrage lokalsamfundet som en del af Himmelskibets lærings miljø, er Guld værd. Derfor at vi glade for at:

- I Dyssegårdsparken finder vi naturens guld hvor vores nærværs grupper udforsker, leger, studerer, eksperimenterer m.m.
- På vores lokale bibliotek "Dyssegårds bibliotek" låner vi bøger, ser teaterforestillinger og film.
- Vi benytter os af Kultur Skolernes tilbud om leg, musik og kreativitet.
- Vi deltager i lokale arrangementer fx Affalds sorterings uge.
- Vi besøger Dyssegårdskirken hvor vi bliver inviteret til teater mm.
- Vi sorterer vores gemmekasser og aflevere overskydende til Dansk Røde kors
- Vi samarbejder med andre nærliggende dagtilbud

UDVIKLINGSPLANER

Udviklingsplan for sammengængende overgange fra vuggestue til basisgrupper. Fra basisgrupper til storbørnsgruppen.

Grundet Covid-19 situationen har det ikke været muligt at kunne dele erfaringer og refleksioner igennem praksisfortællinger på tværs af afdelingerne, da medarbejderne ikke har måtte krydse afdelinger grundet smittefare.

Derfor er det ønskeligt inde for en overskuelig fremtid igen at komme til at reflekterer på tværs af afdelingerne 1 X ugentligt, fasttilrettelagt ugedag.

Ved at udveksle erfaringer og praksisfortællinger, åbner det op for vores pædagogiske blik og nysgerrighed på bla. vores sammenhængende overgange.

Det vi er nysgerrige på og gerne vil have mere viden om er:

- Børnesyn og Børnenes perspektiver i disse sammenhængende overgange
- Hvordan kan vi inddrage børnene i deltagelsen og give dem en stemme ift. de sammenhængende overgange?
- Indsamle data gennem spørgeskemaer fra forældre om deres oplevelser af de sammenhængende overgange.
- Interviewe børn og forældre omkring sammenhængende overgange og finde inspiration til at gøre det endnu bedre.
- Hvordan støtter og sørger forældrene for børnenes deltagelses muligheder i de sammenhængende overgange

Udviklingsplanen evalueres løbende igennem vores Refleksionsblad og praksisfortællinger der giver os mulighed for at justerer i NUET. På pædagogiske aftensmøder diskuteres udviklingsplanerne.

Udviklingsplan for evaluerende pædagogisk praksis

Fortsætte hvor vi slap da Covid-19 satte en stopper for vores udvikling på evalueringen af vores pædagogiske praksis.

Det skal vi være nysgerrige på og gerne vil have mere viden om er:

- Indhente og forankre nye perspektiver
- Igennem praksisfortællinger og vidensdeling på vores pædagogiske aftensmøder, skal vi blive klogere på egen praksis.
- Evaluere sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Justere praksis ud fra evalueringsresultater og igen stille spørgsmål til de nye praksisser.